

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ

॥ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

|| ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ ಸರ್ಗಃ ||

ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರಸ್ಯ ಕುಶಸ್ಯ ಚತುರ್ಣಾಂ ಪುತ್ರಾಣಾಂ ವರ್ಣನಂ
ಶೋಣಭದ್ರತಟವರ್ತಿಭೂತಲಸ್ಯೋಪರಿ ವಸೋರಧಿಕಾರಸ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದನಂ
ಕುಶನಾಭಸ್ಯ ಕನ್ಯಾಶತಸ್ಯ ವಾಯೋಃ ಕೋಪೇನ ಕುಬ್ಜತ್ವಂ

ಬ್ರಹ್ಮಯೋನಿರ್ಮಹಾನಾಸೀತ್ ಕುಶೋ ನಾಮ ಮಹಾತಪಾಃ |

ಅಕ್ಲಿಷ್ಟವ್ರತಧರ್ಮಜ್ಞಃ ಸಜ್ಜನಪ್ರತಿಪೂಜಕಃ || 1.32.1 ||

ಸ ಮಹಾತ್ಮಾ ಕುಲೀನಾಯಾಂ ಯುಕ್ತಾಯಾಂ ಸುಮಹಾಬಲಾನ್ |

ವೈದರ್ಭ್ಯಾಂ ಜನಯಾಮಾಸ ಚತುರಃ ಸದೃಶಾನ್ ಸುತಾನ್ || 1.32.2 ||

ಕುಶಾಂಬಂ ಕುಶನಾಭಂ ಚ ಅಸೂರ್ತರಜಸಂ ವಸುಂ |

ದೀಪ್ತಿಯುಕ್ತಾನ್ ಮಹೋತ್ಸಾಹಾನ್ ಕ್ಷತ್ರಧರ್ಮಚಿಕೀರ್ಷಯಾ || 1.32.3 ||

ತಾನುವಾಚ ಕುಶಃ ಪುತ್ರಾನ್ ಧರ್ಮಿಷ್ಠಾನ್ ಸತ್ಯವಾದಿನಃ |

ಕ್ರಿಯತಾಂ ಪಾಲನಂ ಪುತ್ರಾ ಧರ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ಸ್ಯಥ ಪುಷ್ಕಲಂ || 1.32.4 ||

ಕುಶಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಚತ್ವಾರೋ ಲೋಕಸತ್ತಮಾಃ |

ನಿವೇಶಂ ಚಕ್ರೀ ಸರ್ವೇ ಪುರಾಣಾಂ ನೃವರಾಸ್ತದಾ || 1.32.5 ||

ಕುಶಾಂಬಸ್ತು ಮಹಾತೇಜಾಃ ಕೌಶಾಂಬೀಮಕರೋತ್ ಪುರೀಂ |

ಕುಶನಾಭಸ್ತು ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಪುರಂ ಚಕ್ರೇ ಮಹೋದಯಂ || 1.32.6 ||

ಅಸೂರ್ತರಜಸೋ ನಾಮ ಧರ್ಮಾರಣ್ಯಂ ಮಹಾಮತಿಃ |

ಚಕ್ರೇ ಪುರವರಂ ರಾಜಾ ವಸುನಾಮ ಗಿರಿವ್ರಜಂ || 1.32.7 ||

ಏಷಾ ವಸುಮತೀ ನಾಮ ವಸೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಏತೇ ಶೈಲವರಾಃ ಪಂಚ ಪ್ರಕಾಶಂತೇ ಸಮಂತತಃ || 1.32.8 ||

ಸುಮಾಗಧೀ ನದೀ ರಮ್ಯಾ ಮಾಗಧಾನ್ ವಿಶ್ರುತಾಽಽಯಯೌ |
ಪಂಚಾನಾಂ ಶೈಲಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಮಾಲೇವ ಶೋಭತೇ || 1.32.9 ||

ಸೈಷಾ ಹಿ ಮಾಗಧೀ ರಾಮ ವಸೋಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಪೂರ್ವಾಭಿಚರಿತಾ ರಾಮ ಸುಕ್ಷೇತ್ರಾ ಸಸ್ಯಮಾಲಿನೀ || 1.32.10 ||

ಕುಶನಾಭಸ್ತು ರಾಜರ್ಷಿಃ ಕನ್ಯಾಶತಮನುತ್ತಮಂ |
ಜನಯಾಮಾಸ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಘೃತಾಚ್ಯಾಂ ರಘುನಂದನ || 1.32.11 ||

ತಾಸ್ತು ಯೌವನಶಾಲಿನ್ಯೋ ರೂಪವತ್ಯಃ ಸ್ವಲಂಕೃತಾಃ |
ಉದ್ಯಾನಭೂಮಿಮಾಗಮ್ಯ ಪ್ರಾವೃಷೀವ ಶತಹ್ರದಾಃ || 1.32.12 ||

ಗಾಯಂತ್ಯೋ ನೃತ್ಯಮಾನಾಶ್ಚ ವಾದಯಂತ್ಯಸ್ತು ರಾಘವ |
ಆಮೋದಂ ಪರಮಂ ಜಗ್ಮೂರ್ವರಾಭರಣಭೂಷಿತಾಃ || 1.32.13 ||

ಅಥ ತಾಶ್ಚಾರುಸರ್ವಾಂಗ್ಯೋ ರೂಪೇಣಾಪ್ರತಿಮಾ ಭುವಿ |
ಉದ್ಯಾನಭೂಮಿಮಾಗಮ್ಯ ತಾರಾ ಇವ ಘನಾಂತರೇ || 1.32.14 ||

ತಾಃ ಸರ್ವಾ ಗುಣಸಂಪನ್ನಾ ರೂಪಯೌವನಸಂಯುತಾಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸರ್ವಾತ್ಮಕೋ ವಾಯುರಿದಂ ವಚನಮಬ್ರವೀತ್ || 1.32.15 ||

ಅಹಂ ವಃ ಕಾಮಯೇ ಸರ್ವಾ ಭಾರ್ಯಾ ಮಮ ಭವಿಷ್ಯಥ |
ಮಾನುಷಸ್ತ್ವಜ್ಯತಾಂ ಭಾವೋ ದೀರ್ಘಮಾಯುರವಾಪ್ಸ್ಯಥ || 1.32.16 ||

ಚಲಂ ಹಿ ಯೌವನಂ ನಿತ್ಯಂ ಮಾನುಷೇಷು ವಿಶೇಷತಃ |
ಅಕ್ಷಯಂ ಯೌವನಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾ ಅಮರ್ಯಶ್ಚ ಭವಿಷ್ಯಥ || 1.32.17 ||

ತಸ್ಯ ತದ್ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ವಾಯೋರಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ್ಮಣಃ |
ಅಪಹಾಸ್ಯ ತತೋ ವಾಕ್ಯಂ ಕನ್ಯಾಶತಮಥಾಬ್ರವೀತ್ || 1.32.18 ||

ಅಂತಶ್ಚರಸಿ ಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸುರಸತ್ತಮ |
ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾಶ್ಚ ತೇ ಸರ್ವಾಃ ಕಿಮರ್ಥಮವಮನ್ಯಸೇ || 1.32.19 ||

ಕುಶನಾಭಸುತಾ ದೇವ ಸಮಸ್ತಾಃ ಸುರಸತ್ತಮ |
ಸ್ಥಾನಾಚ್ಚ್ಯಾವಯಿತುಂ ದೇವಂ ರಕ್ಷಾಮಸ್ತು ತಪೋ ವಯಂ || 1.32.20 ||

ಮಾ ಭೂತ್ ಸ ಕಾಲೋ ದುರ್ಮೇಧಃ ಪಿತರಂ ಸತ್ಯವಾದಿನಂ |
ಅವಮನ್ಯ ಸ್ವಧರ್ಮೇಣ ಸ್ವಯಂ ವರಮುಪಾಸ್ಮಹೇ || 1.32.21 ||

ಪಿತಾ ಹಿ ಪ್ರಭುರಸ್ಮಾಕಂ ದೈವತಂ ಪರಮಂ ಚ ಸಃ |
ಯಸ್ಯ ನೋ ದಾಸ್ಯತಿ ಪಿತಾ ಸ ನೋ ಭರ್ತಾ ಭವಿಷ್ಯತಿ || 1.32.22 ||

ತಾಸಾಂ ತು ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹರಿಃ ಪರಮಕೋಪನಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸರ್ವಗಾತ್ರಾಣಿ ಬಭಂಜ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರಭುಃ || 1.32.23 ||

ಅರತ್ನಿಮಾತ್ರಾಕೃತಯೋ ಭಗ್ನಗಾತ್ರಾ ಭಯಾದ್ವಿತಾಃ |
ತಾಃ ಕನ್ಯಾ ವಾಯುನಾ ಭಗ್ನಾ ವಿವಿಶುರ್ನೃಪತೇರ್ಗೃಹಂ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಚ ಸುಸಂಭ್ರಾಂತಾಃ ಸಲಜ್ಞಾಃ ಸಾಸ್ತ್ರಲೋಚನಾಃ || 1.32.24 ||

ಸ ಚ ತಾ ದಯಿತಾ ಭಗ್ನಾಃ ಕನ್ಯಾಃ ಪರಮಶೋಭನಾಃ |
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದೀನಾಸ್ತದಾ ರಾಜಾ ಸಂಭ್ರಾಂತ ಇದಮಬ್ರವೀತ್ || 1.32.25 ||

ಕಿಮಿದಂ ಕಥ್ಯತಾಂ ಪುತ್ರೈಃ ಕೋ ಧರ್ಮಮವಮನ್ಯತೇ |
ಕುಬ್ಜಾಃ ಕೇನ ಕೃತಾಃ ಸರ್ವಾಶ್ಚೇಷ್ಟಂತ್ಯೋ ನಾಭಿಭಾಷಥ |
ಏವಂ ರಾಜಾ ವಿನಿಶ್ಚಿಸ್ಯ ಸಮಾಧಿಂ ಸಂದಧೇ ತತಃ || 1.32.26 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಬಾಲಕಾಂಡೇ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶಃ
ಸರ್ಗಃ ||